

Prví kapucíni vo Viedni a v Uhorsku

Len čo Gregor XIII. povolil rádu kapucínov rozvinúť sa mimo Talianska, usiloval sa získať bratov pražský arcibiskup. Jeho list z r. 1575 odzrkadľuje nalievajúcu situáciu českých katolíkov. Česko a Dolné Rakúsko videl ohrozované z východu Osmanmi, ktorí už začlenili do svojej ríše Srbsko, Chorvátsko, Uhorsko, Sedmohradsko a Moldavsko. Od západu zase získaval protestantizmus stále viac stúpencov medzi sedliakmi, mešťanmi a šľachtou. V Carniole (v Slovinsku) sa rozvinula v rokoch 1561 – 1599 vlastná evanjelická cirkev. Pražské napredovanie však ostalo bez úspechu. Až následník Antonia Brusa arcibiskup Zbyněk Berka z Dubé uspel u kapucínskeho generála. Generálna kapitula v roku 1599 schválila vznik prvej skupiny pod vedením generálneho definítora Vavrince Rossiho z Brindisi. Od r. 1598 ako provinciál Švajčiarska bol s reformnou činnosťou kapucínov severne od Álp oboznámený. Ako generálny komisár pre Čechy a Rakúsko (1599 – 1613) položil Vavrinec za krátky čas základy pre budúce provincie Čiech, Rakúska a Štajerska. Jeho intenzívne budovanie v strednej Európe v rokoch 1602 až 1605 kvôli povolaniu na vrchol rádu neskončilo, ale z Ríma bolo podporované.

Prvá skupina bratov založila r. 1600 sídla v Grazi, vo Viedni a v Prahe: Rozhodujúca stratégia, ktorá sa určila v centrách a mala sa rozšíriť zo Štajerska po Sliezske. Keď cisár Rudolf II. pod vplyvom protestantských astrológov uvažoval o vystávaní bratov, rozptýlilo všetky pochybnosti ich nebojácna angažovanosť za cisárske vojská v tureckých bojoch. Rozličné mestá povolávali kapucínov, ktorí mohli v roku 1608 svoj komisariát rozdeliť na český, rakúsky a štajerský. R. 1618 vyrástla zo severných filiálok Česko-Rakúska a r. 1619 na juhu Štajerská provincia.

Rád sa profiloval aj tu intenzívnou pastoračnou činnosťou, ktorá bola zameraná na posilnenie katolíckej konfesie, znovuzískanie stratených území alebo protestantských skupín ľudu a na misiu (Sliezske). Habsburskí cisári Matej a Ferdinand II. Prejavovali bratom blízky ľud úplnú náklonnosť a podporovali ich materiálne a politicky, aby ich využili r. 1608 pre ich stratégiu reformovať a rekatolizovať (ich územie). Kapucíni sa stali čoskoro najpopulárnejším rádom a získavali si ľud kázňami (mestské kazateľnice), ich svedným vedením, novými formami zbožnosti, verejnými procesiami, zakladaním bratstiev, pastoráciou v armáde, solidaritou s trpiacim obyvateľstvom a ich starostlivosťou o dušu u nakazených morom a trestancov. Spojenectvo cisára Mateja a jeho manželky viedlo vďaka ich testamentom k ďalšej stavbe kláštora v novom sídelnom meste (1622) a k založeniu cisárskej kaplnky, ktorá mala chrániť nové miesta pochovávaní Habsburgovcov (Cisárska krypta). Rakúska provincia sa opäť rozdelila v roku 1673 na Českú provinciu (s 20 domami) a na Rakúsku so 17 konventmi.

Po založení kláštorov v znovuzískanom Uhorsku sa posledná nazýva tiež Rakúsko-Uhorská, resp. podľa hl. mesta, Viedenská provincia. Za Jozefa II. utrpela provincia veľké straty a stratila 28 zo 41 domov. Po prvej svetovej vojne prevzala Rakúsko-Uhorská provincia aj nemecky hovoriace štajerské kláštory a nazvala sa definitívne Viennensis.¹

---

¹ Casian von Oberleutasch, Kapucíni v Rakúsku.